

2004

Woodbrooke Tracts on Religion and Morals

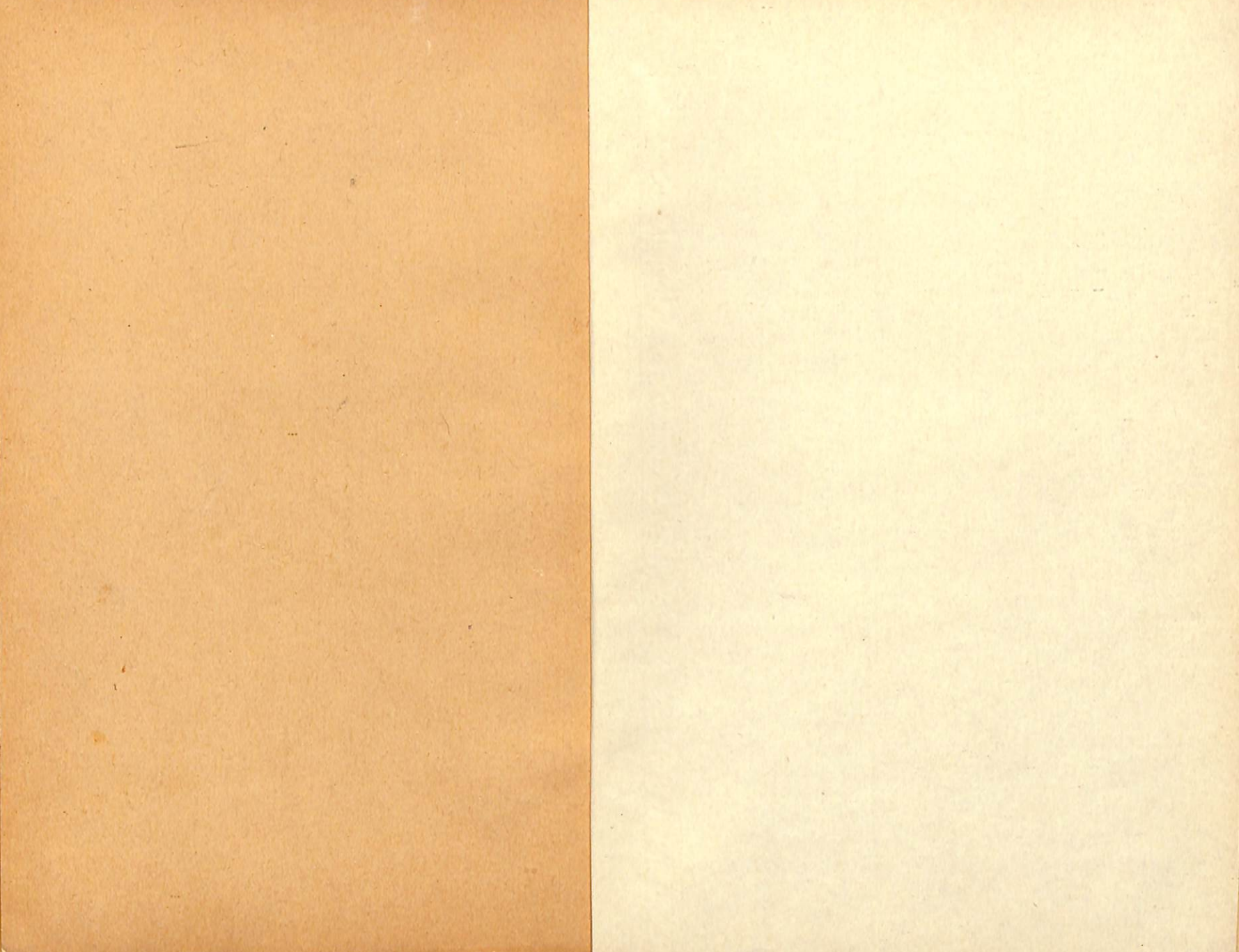
No. 10

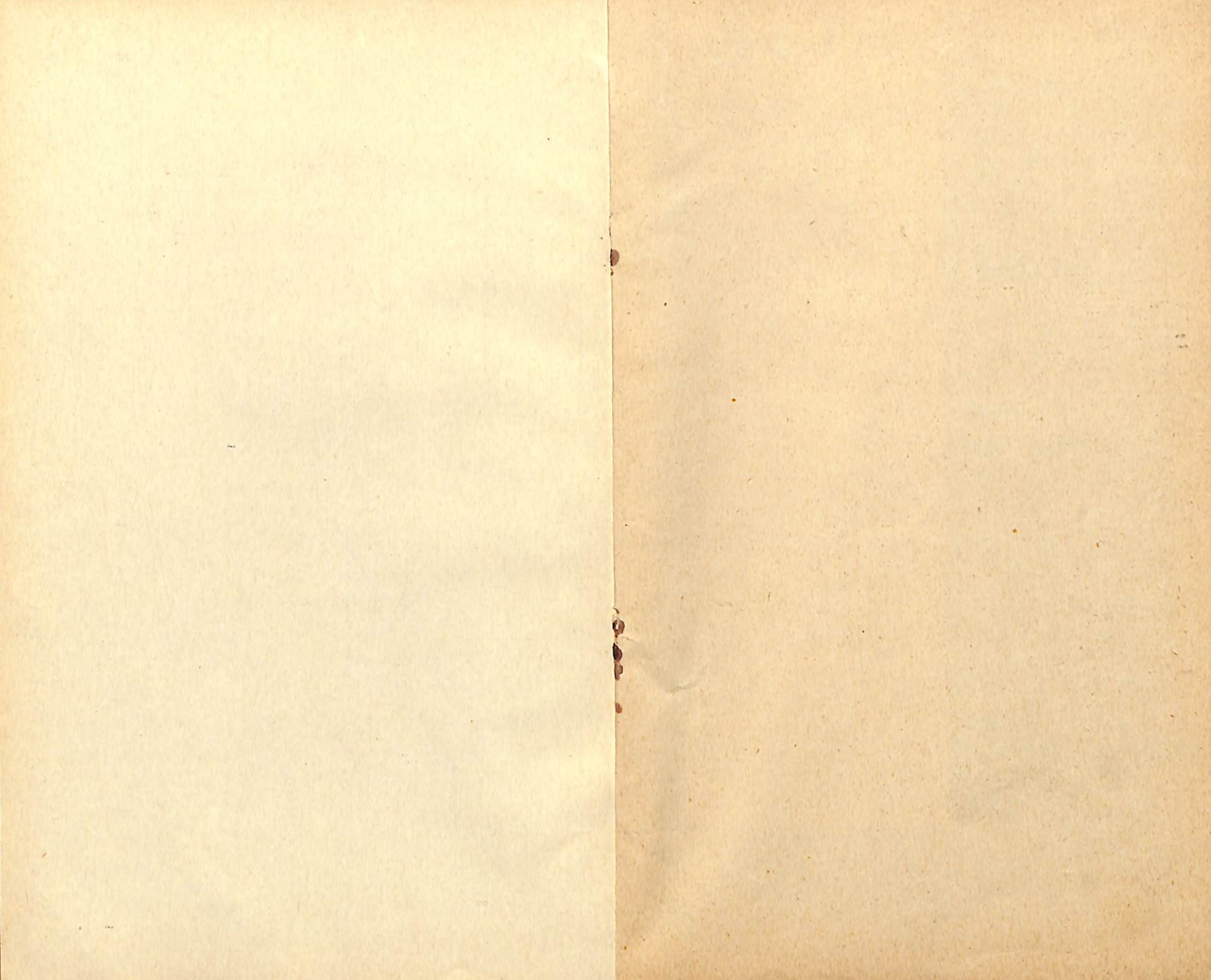
RELIGION AND SCIENCE

by
LOOTFY LEVONIAN

American Press, Beirut
1935

434.

Մերեգի Թիւրքիա Գոյեմի Ներդիշարը -- Նո . 1

ԻԼՄԻ ԹԱԼԻՄ

ԷՍԵՐԻ

ՓՐՕՅ. ՍԱՐԳԻՍ ԼԵՒՈՆԵԱՆ

ԱՅՆԹԱՊ

Մերեգի Թիւրքիա Գոյեմի Մարպաւար

ՍԱՀԻՊ Ի ԻՄԹԻՑԱԶ

ՓՐՕՅ. Ն. Ս. ՊԱԼԵՕԶԵԱՆ

1942

ԻԼՄԻ ԹԱԼԻՄ

Թալիմ մուհիմ տիր. ինսանըն տերունի վէ մախֆէ աղամէթի անըն վասըթասըյլէ գուվէտէն ֆիւլէ կէլիր, վէ էզյլէճէ ինսան անտէն իսթիֆա- տէյէ մուվաֆֆադ օլուր: Թալիմիդ աստէմ պիր մէտֆուն խաղինէյէ պէնդէր, նէ քէնտինէ խայր է- տէր նէ տէ պաշալարընա խայրլը օլուր: Ատէմին թէքէմմիւլ էթմէսի իչիւն անճադ սէպապէթ վէ չէ- պապէթ սիննինտէն պիրուդէ վասըլ օլմասը քիֆա- յէթ էթմէզ, Պալիդ քիմտէլէրին տաճա քեամիլ օլ- մասը սինճէ պէօյիւք օլմալարընտան զիյատէ թա- լիմ կէօլմէլէրի նէթիճէսի տիր, չիւնքի էօմր պին- նէֆս պիր մէքթէպ տիր, վէ անը եաշայան քիմսէ իսթէր իսթէմէզ պիր տէրէճէ թալիմ դապուլէտէր:

Ատէմ թալիմի էվվէլա էվտէ գապուլ էթմէյէ պաշար, սօնրա օլ մագսէա իլէ մէքթէպէ կիտէր, նիհայէթտէ եէվմ ի էօմրիւն թէճրիպէլէրի իլէ ան- տէ թէրագդըլ էթմէքտէ օլուր: Պէն պու վազըթ- տա մէքթէպի եա իլմի թալիմ հազըլնտա պիր դաշ չէյ տէմէք իսթէրիմ:

38867-67

Իլմի թալիմ նէ՞ տիր։ Պու սիւսլա գանաւթ-
պախոյ պիր ճէվապ վերէպիրմէք իշիւն էվվէլա իլմ
վէ թալիմ լուղէթլէրինին գըսսաճա իյզահը լաղըմ
կէլիր։

Ուսումէն թէպիւմ էտիլտիլինէ կէօրէ իլմ մա-
լիւմաթ տըր, վէ իլմի մալիւմաթը ախէր չէշիտլէ-
րինտէն թէֆրիգ էտէն իւշ պէլլի խուսուս վար տըր։

Էվվէլա. Պու մալիւմաթ աւահիհ օլմագ կէրէք
տիր, էշի օլան քիմսէլէր թարաֆընտան հէր տիւր-
լիւ թէճրիպէ վէ քրիթիգայա մաղհար էտիլմիշ, վէ
հաղիգաթ իտիլի թէպէյլիւն էթմիշ օլմալը տըր։
Հաղիգաթը մութլադ սուրէթտէ իհաթէ վէ իֆատէ
էթմէք ալ էլ ուսում ինսան իշիւն իմքեանսըդ տըր։
Իմտի առէմ հաղիգաթը անճագ գուվվէթ վէ վա-
սըթալարընըն միւսսատէ էթտիլի տէրէճէտէ զապթ
էտէպիլիր. լաքին եինէտէ զապթ էտէպիլտիլի տէ-
րէճէտէ հաղիգաթ տըր, վէ հատտը զաթընտա հէ-
ման պիւթլանտան հաղիգաթ գատար ֆարգլը տըր։
Հաղիգաթ վէ պիւթլան. . . իլմ պուշլարըն արա-
սընտա քիւլլի թէֆրիգաթ եափար, վէ քէնտիսի հա-
ղիգաթա, անճագ հաղիգաթա տէսթրէս օլմագլէ
մէշղուլ օլուր։

Մանիլէն. Մալիւմաթ իլմի օլապիլմէք իշիւն
ֆիքր ի ինսանի իլէ էյիճէ տէրօրմնալը տըր։ Է-
հալի արասընտա իլմ զարիպ, աճախպ վէ էսրար գա-
պիլինտէն պիր թագըմ թասափլուրաթըն հէյէթ ի
մէճմուսը իտիլի թասափլուրը փէք եանլը տըր։

Իլմ մալիւմաթ օլուպ մալիւմաթ տա մալիւմ օլան
չէյլէր տէմէք տիր. վէ անճագ էյիճէ մալիւմ օլան
չէյլէր, գալաիտ ի միւթէլաթա թէվֆիգէն քեա-
միլէն տէրք վէ զապթ օլունմագ շարթըլէ, իլմի
մալիւմաթը թէշքիլ էտէրլէր։

Կէօրիւլէն, իշիտիլէն վէ օգունուլան շէյլէր իլէ
իլմի մալիւմաթըն մապէյնի թէֆրիգ օլունմալը տըր։
Եսայի փէյղամպէրին տէտիլի կիպի կէօրէրէք կէօր-
մէմէք վէ իշիտէրէք իշիթմէմէք վար տըր։ Կէօրմէք
իքի գաթ պիր ամէլ տիր. պիրի խարիճտէն սուրէթ
գապուլ էթմէք, տիկէրի տէ իշէրիտէ անը թութուպ
զապթ էթմէք տիր։ Պունլարտան պիրինճի վաղը
օլուպ տա, իքինճի վաղը օլմամագ օլապիլիր։

Իմտի թաշրատան գաֆամըզըն իշինէ կիրէն հէր
չէյ հաղիգի մալիւմաթ տէյիլ տիր, իլլա անլէրտէն
ֆիքրիմիլին թութուպ քէնտի թապիաթընա թահվիլ
էտէրէք զապթ էթտիլի շէյլէր իլմի մալիւմաթը թէլ-
թիպ էտէրլէր։

Մալիսէն. Մալիւմաթ իլմի օլմագ իշիւն քաւսիթ
օրունմուշ օրնագ տախի լաղըմ կէլիր։ Պիր թագըմ
րապըթասըզ վէ եէք տիկէրինէ էճնէպի մալիւմաթ
զալէմլէրի, հէր նէ գատար տա մուհագգագ վէ մէթ-
րուք օլսալար, պիրլիքտէ պիր իլմ թէշքիլ էթմէգ-
լէր. մալիւմաթ պիր իլմ եափմագ իշիւն եէք տի-
կէրինէ ալագատար օլտուգտան մատա, մանթըզի
սուրէթտէ տիլիլմիշ տախի օլմալը տըր։ Պէնզէր օ-
լանլար պիր արայա կէթիրիլէրէք քիւմէլէր թէշքիլ

էտիլմէլի տիր, եանի թամիմ էտիլմէլի տիրէր. վէ պու. քիւմէլէր տէ միւքէրէրէն թամիմ էտիլէրէք, վասի վէ տահա վասի քիւմէլէրէ թահվիլ էտիլմէլի, շէօյլէ քի նիհայէթ ճիւմէսի պիր պէտէնէ ըսպթ օլունմալը տըրլար: Պիր իլմին պու տախիլի պինասընա Մաւնիւքիւ մաւնգոււմ օլմագ տէնիր, վէ անսըզ մալիւմաթ իլմի օլամադ. քէզալիք ֆարգլը իլմէր պու սուրէթլէ թամնիֆ էտիլիպ, հէփիսի պիրլիւտէ պիր վահիտ մանգոււմէ թէքիլ էտէրէր. թապիւթ վահիտ օլտըզը կիպի քէաֆֆէ ի ուլումը թապիլիյէ տախի պիր վահիտ մանգոււմէ թէրթիպ էտէրէր:

Խիւլասա ի քէլամ, իլմ՝ մուհագգագ, մէտոււք վէ մասնուֆ մալիւմաթ տըր:

Թալիմէ կէլէլիմ. թալիմ նէ՞ տիր: Թալիմ լուղէթի իւշ ֆարգլը մանատա դուլլանըլը. պիրի մալիւմաթ իրա երմեֆ տիր, քի քէլգիւն էթմէք տախի տէնիլիր. աիկէրի պաղը մէպասի վէ ուսուղ մուճէպիւնէ իմրասաւ աղջսրմագ տըր, քի քէրպիյէ էթմէք տախի տէնիր. պիր աիւրի տախի նէշլ ու նէմա վասքրալարք գուլլանարագաւղջսրմագ տըր, քի պունա փերվերսէ էթմէք տախի տէնիր: Թալիմ ու թէլգին, թալիմ ու թէրպիյէ, վէ թալիմ ու փէրլէրի.—պունլար իւշ ֆարգլը շէյլէր տէյիլ, իլա այնի շէյին իւշ ֆարգլը թաւաֆլարը տըր:

Իմտի պու թագսիմէ թաթպիգէն իլմի թալիմին պիթթապի իւշ ֆարգլը չիւպէսի վար տըր վէ

անլէրին

Էվվէլա, Մալիւմաթ թէլգին էթմէք չիւպէսինի ալալըմ: Պու պապտա շու իւշ նօգթայա տիգգաթ էտիլիր:

Պիրինճի. թէլգին էտիլէն մալիւմաթ աւնիին օլմալը տըր: Մալիւմաթ ալէսսէվիյէ եա վագըա շէքլինտէ վէ եա աա վագըալարտան իսթիգրա էտիլմիլ միւճէրէտ գագիյէլէր սուրէթինտէ օլուր: Պու շէքլին հանկըսը օլուր իսէ օլուուն վէրիլէն մալիւմաթ սահիհ օլմալը տըր:

Խօճանըն հագիգաթ հագգընտա հիսսիյաթը փէք նագիք վէ քէսքին, վէ մայարը փէք եիւքտէք օլմալը տըր: Ահատը նաա հագիգաթ իլէ անըն ղէյրիսինին մապիյինին թէֆրիգ էթմէյի գայլու էտինմէզ: Պու տախի աճալպ տէյիլ տիր, չիւնքի նասըն էօմրիւնտէ պաշ նիշանկեահ հագիգաթ տէյիլ, իլա մատտի մէնֆաաթ տըր: Էհալինին հագիգաթ մայարընըն էնկին օլմասը վէ անը պիլէ սատըգանէ իսթիմալ էթմէմէսի թէպրիյէ օլունտմաղ իսէ տէ, թէֆսիր օլունապիլիր. լաքին հագիգաթ իչիւն իլմի այարը օլմայան մուալլիմ սայքի թէֆսիր տէ օլունամաղ. օ խօճա տէյիլ, չարլաթան տըր:

Հագիգաթըն ֆարգլը տէրէճէլէրի վար տըր:

Մաւալլար. Պունլար լուղէվի սուրէթտէ ալընտըգտա աալըսըզ շէյլէր տիր, վէ ըհմզ ու քիւնայէ հալընտա ալընտըգտա տախի չօգ էհէմմիյէթլէրի եօգ տըր: Ասարը աթիգէ հալինտէ մուհիւմ:

օլապիւրիւրէր: Լաքին էմր ի թալիմտէ գըյմէթլէրի
եօգ տըր:

Բիւյաշար. Պունլարտա լուղէվի սըհնէթ օլա-
պիւրի, լաքին նէ տէրէճէտէ սահին օլտուգլարընը
թահգիգ իչին վասըթալար օլմաղ: Իլմի մալիւմաթ
իչինտէ պունլարըն հագգ իւզրէ մահալը եօգ տըր,
եա տա եօգա եագըն տըր:

Գըյաւ վէ Գալլըշար. Պունլարըն հագիգաթ օլ-
մասընա վէք պէօյիւք ինթիմալիյէթ օլուր, եինէ
տէ եա թապիաթ ը մասլահաթտան, վէ եա տա
տահա քեաֆի թէհարրիյաթ իճրա էտիլմէմիշ օլ-
տըղընտան, գաթի սուրէթտէ իսպաթ օլունմամըշ
օլուրլար: Գալլ՝ գըյասըն ղիյատէ քէմալէ էրմիշ
շէքլի տիր:

Հէղիւնակոթիւնըշար. Պունլար ալէլ ումում չօգ
թարաֆը հագիգաթլարըն վէ եա հագիգաթ մանղու-
մէսինին խուսուսի միւէլլիֆլէր թարաֆընտան իֆա-
տէ օլընմըշ շէքլէրի տիր: Պունլարտա ուսուլ ը
թէֆթիշ ու թասրին վէ պաղը տէրէճէտէ տէ իս-
թիմալ օլունան մանթըգ մուխայէր օլարազ, գըյ-
մէթլէրի էֆքեար ը ամմէնին հիւնն ի գապուլընա
վէ միւէլլիֆլէրինին նամ ու նուֆուզընա միւթէնա-
սըպ օլուր:

Հագաթիգ ի միւսէլլէմէ. Պունլար ճիւմէ թարա-
ֆընտան թէսլիմ էտիլէն շիւպհէսիգ հագիգաթլար
տըր. մաթէմաթիգի գաղիւլէր վէ թարիիսի վագը-
ալար պու գապիւտէն տիր:

Մուալլիմ թէտրիստէ պու տէրէճէլէրի միւնա-
սիպ սուրէթտէ թէֆրիգ էթմէք կէրէք տիր: Մասալ
ու ըիվայէթլէր թարիիսի վագըալար իլէ գարըշտը-
րըլմամալը տըր. Սնլէրին հագիգաթ իլէ այնի քիւր-
սի իւզէրինտէ օթուրմասը, վէ հաթթա պաղէն ան-
տէն տահա եօգարը գօնմասը պէշէրիյէթին էն պէտ-
պալիսթ ահվալընտան պիրի օլմուշ տըր: Իլմի թալիմ
մասալ ու ըիվայաթըն պու թըլըսըմընը աշմալը վէ
սիհրինի գըրմալը տըր:

Քէզալիք գալլ ու գըյասլար սահին մալիւմաթ-
տան թէֆրիգ էտիլմէլի տիր: Խըլգաթտա տիւմէն
գալլը, նուր, հէրարէթ վէ էլէթթրիքիյէթտէ էքէր
նամ մատտէնին թէլաթիւմիւ գալլը, վէ հայաթ
ալէմինտէ ֆարգըլ ճինսլէրին քէնտիլէրէ սէպգաթ
էտէն ախէր էճնաստան զուհուր էթմիշ օլմալարը
գալլը, հէր նէ գատար ումումէն գապուլ օլունույօր
իսէլէրտէ, հալա գալլ հիւքմինտէ տիրլէր, վէ էօյ-
լէ թալիմ օլընմալը տըրլար:

Չօգ թարաֆը օլմալարը հասէպիլլէ ումումուն
քեամիլէն իթթիֆագ իւզրէ գապուլ եա պահս էթ-
մէտիլի վէ պէլքի տէ էտէմէյէճէլի մէսէլէլէրտէ,
մուալլիմ տէրս քիթապընը թէագգիւպ էտէճէք ի-
սէտէ, եինէ տէ մէգքիւր քիթապ մէսէլէնին գու-
սուրսուզ վէ միւքէմմէլ պահսը իտիլի թասապվու-
րընը շայիրտիլէրէ վէրմէմէլի տիր: Խօճա օլտուգճա
կէնիշ մալիւմաթ սահիպի օլարազ, պահս օլընան
մէսէլէնին քիթապտա կէօրիւտիւլիւնտէն ղիյատէ

միւշթէպէք օլտըղընա տաիր պիր թասավլուր վէր-
մէլի տիր. պունու տէմէք իլէ էլպէթտէ թալէպէյի
մէսէլէ հագգընտա մուալլագտա պրագմալը տէ-
մէք իսթէմէղիզ:

Հագաիզ ի միւսէլլէմէյէ կէլինճէ, շայիրտլէր
անլէրին սըհհէթինի թագտիր էթմէյի վէ անլէրէ
քեամիլէն իթիմատ էթմէյի էօյրէնմէլի տիրլէր:
Մաթէմաթիգի զարուրէթ նէ իտիյինի էյիճէ զապթ
էթմէք, հէման պիւթիւն մաթէմաթիգայը էօյրէն-
մէյէ միւսավի տիր: Սլէմ՝ եէքտիկէրինի թէագ-
գուպ էտէն վէ սայքի հէր ան թէպէտտիւլ էտէն
պիր թագըմ ալաիմտէն իպարէթ օլմայըպ, անլէրին
թահթընտա, վէրասընտա վէ ֆէվղինտէ սապիթ վէ
զարուրի հագիգաթլարըն մէվճուտ իտիյինի կէօր-
մէք վէ խուսուսա անլէրի թագտիր էթմէք թալէ-
պէնին մէքթէպտէ թահսիլ էտէճէլլէրի պիրինճի
խուսուսաթտան տըր: Վագըալարը թագտիր էթ-
մէք վէ իլմ ու ֆիլօսօֆլըգտա էհէմմիյէթլէրինի
թանըմագ տաթի միւսավի տէրէճէտէ մուհիմմ տիր:

Պուրայա գատար տէնիլէն խուսուսլար մուալ-
լիմտէ շու իքի խուսուսուն մէվճուաթէթինի ֆարզ է-
տէրլէր: Պիրի մէրգում եա մէրգումէ մէճհուլու պու-
լունան շէյլէր իչին ”պիլմէմ” տէյէճէք գատար մա-
նէվի գուվլէթ սահիպի օլմալը տըր, վէ հագիգաթը
քէնտի շէրէֆինտէն իսթիւն թութար իտիյինի տա-
իմա իսպաթ էթմէլի տիր: Տիկէրի, մուալլիմ խայալ
վէ տույղուլարընա միւմքին ի մէրթէպէ մաղուպ օլ-

մայան պիր քիմնէ օլմալը տըր: Պիլֆարզ, պիր
մուալլիմ միւպահասէ թահթընտա օլան խուսուս-
լարըն պահընտա քէնտինին աիտ օլտուղը թա-
րաֆը իլթիզամ էթմէքտէ հուսուտը թէճալուղ էթ-
մէմէլի տիր: Պունու տէմէք իլէ մուալլիմ թարաֆ
եա էֆքեար սահիպի օլմալը տէյիլ տիր տէմէք իս-
թէմէմ. գուվլէթլի գանըլլար սահիպի օլմագտան
սագընմագ պիր նէվ գաթլը նէֆս տէմէք տիր:
Կէօյա պի թարաֆ օլմագ միւլպէսէսիյլէ անճագ
պաշգալարըն էֆքեարընը ըրիօրթ էտէն մուալլիմ
հիշ պիր վագթ մուվաֆֆագ վէ թալէպէ նագարըն-
տա միւհթէրէմ պիր միւրէպալի օլմագ:
Իմտի տաիրէսինէ աիտ մէսէլլէրտէ մուալլիմ գուվլէթլի
գանըլլար սահիպի օլմագ տըր: Լաքին տիգաթ
տավէթ էթտիյիմիլ նօղթա պու տըր քի մուալլիմ
անլէրին մուհաֆաղաընտա միւվագ էնէսինի դաիպ
էթմէյէճէք, եանի մուղայիր թարաֆ եա թարաֆ-
լարըն պուրհանլարընը թագտիր էթմէմէք վէ հաթ-
թա անլէրի հիշ մագամընտա թութուպ, լագըրտը-
լարընը պիլէ եալիմմագ էթմէյէճէք տիր:

Մուալլիմին քէնտի տույղուլարընա մագլուպ
օլարագ եախօտ սէհվ կէչէրէք էթմէյէ մալի պու-
լունտըղը պիր ախէր խաթա տաթի թահլիլ էտէր
իքէն թէշրիհ էթմէք տիր: Թապիաթտա թէնէվ-
վիւ վէ թէֆրիգաթ վար, լաքին պու միւթէնէվլի
վէ միւթէֆէրրիգ շէյլէր հուսուտ պաշընտա պիւ-
թիւն պօյընա տէյիլ իսէ հիշ տէյիլ պագը խուսու-

սի նօզթալարտա եէք տիկէրլէրինէ մէրպուծ տըր-
լար, շէօյլէքի պիւծիւն թապիաթ պիր վահանէթ տիր:
Թապիաթըն հիշ պիր ճիհէթինտէն պիր աղ սէնա-
աթ եա ճէպը գուլլանմայարագ ֆաաիլէ խաթթլա-
լը եա սաթհլարը կէշիրէմէզսին: Թապիաթը էօլ-
տիրւմէ յինճէ անը փարչա փարչա այըրամազսըն: Իլ-
մին իշի թահլիլ էթմէք տիր. թէշլին էթմէք տէյիլ
տիր:

Թէլլին օլունան մալիւմաթ թալէպէյէ քիմ-
հիլմ էաիլմէի տիր: Տէյիլ եալընըզ իթա իտիլէն
մալիւմաթ հաղիգաթ օլմալը, իլլա անլէր հաղիգաթ
հալինտէ թալէպէնին ֆիքրինտէ թէքէվիւն էթ-
մէլի տիր:

Պու խոստոսուն գուլվէտէն ֆիլիլէ կէլմէսի ի-
շիւն չալիրտ քէնտի ֆիքրինի գուլլանմալը տըր, թա-
լէպէ թալիպ տէյիլ, student օլմալը տըր: Անլամադ,
անլամադ իսթէմէք վէ կէօրմէյէ չալըչմադ իլէ օլուր:
Պիր վէլէտ նէ մանատա վալիտէնին մալը իտէ, պիր
հաղիգաթ թասապիւլըր տախի այնի տէրէճէտէ
ֆիքրին էսէրի տիր: Պիլէրէք եա պիլմէյէրէք չօգ-
լարտա պու գանըզ վար տըր քի դէհն անճագ պիր
ֆօթօղրաֆ ճամը կիպի տիր: Հանկը նէանէնին
գարչսընա թուծար իտէն, իւզէրինէ անըն սու-
լէթի չըգար. պու զիւլիւմ եանըր տէյիլ տիր,
լաքին հաղիգաթըն տա հէփիտի տէյիլ տիր: Ֆիքր
հաղիգաթա նազարէն մէֆուլ օլտըղը կիպի ֆաիլ
տախի տիր: Վազըա խարիճի հաղիգաթլար քէնտի-

լէրի անըն իւզէրինտէ քաալիր էտէրլէր, լաքին այ-
նի վազըթտա տա ֆիքր անլէրի քէնտինտէ քա-
աալիրտ էտէր, իմոի ֆիքրիմիզտէ օլան սուրէթլէր
թասալիր օլտըղը տէրէճէտէ թասապիւլ տախի տըր-
լար, վէ թասալիր օլտըղլարընտան զիյատէ թասապ-
վուր տըրլար: Ֆիքրէ նիսպէթէն խարիճտէ անըն հու-
զուընտա տուրան հաղիգաթլար էօլիւ շէյլէր տիր-
լէր: Տիրի օլան վէ պինտէն ալէյհ տօըլ ամիլ վէ ֆա-
իլ օլան ֆիքր տիր, իմոի թասապիւլըրլար տահա զի-
յատէ ֆիքրին վէլէտի տիրլէր: Տիվանէլէր պիլիմ
կիպի հէր շէյի կիւշէլ կէօրիւրլէր, իշիտիրլէր վէ տու-
յարլար, եինէ տէ աճայիպ տէրէճէտէ թասապիւլ-
րաթտան պիպէհրէ պուլընըրլար, չիւնքի ֆիքրլէրի
թասապիւլըր թէշքիլ էթմէք իւզըէ ամիլ օլմադ:

Տէմէք օլույօր քի մէքթէպլէրտէ մալիւմաթը
թահսիլ էտէճէք օլան թալէպէ քէնտիլէր տիր: Մէք-
թէպ անլէրին գաֆաճընա մալիւմաթ տօլտուրաճագ
տէյիլ, իլլա անլէր քէնտիլէր մալիւմաթ թահսիլ էտէ-
ճէք տիրլէր: Իմոի պիր մէքթէպ եախօտ խօճանըն
մուվաֆֆադիյէթի թալէպէնին ֆիքրինի միւնասիպ
սուրէթտէ իշիմէք իշիւն թէնպիհ վէ թէշվիկ էթմէ-
սինէ մէրպուծ տըր, վէ տէյիլ սալթ անա մէրպուծ
տըր իլլա անա միւթէնառըպ տախի տիր:

Շու հալտէ խօճա վէ մէքթէպ թալէպէյէ մա-
լիւմաթ թահսիլի իշիւն մուալին տիրլէր. վազըա ան-
լէր պու մագստէ լազըմ, հաթթա էլզէմ տիրլէր,
լաքին եինէտէ անճագ մուալին տիրլէր. իմոի խօ-

ճա չայիրտին հուզուրընտա պու մէվզիտէն տըշարը
չըգմալը տէյիլ տիր. չայիրտին եափաճաղը հիստէյի
խօճա եափմալը տէյիլ, վէ խօճա միււթին ի մէրթէպէ
աշ շէյ եափմայը իլթիզամ էթմէլի տիր: Շայիրա
թէօքէգիտիյինտէ, խօճա տէրհալ պիւթիւն իշի քէն-
տի իլթիզամ էտիպ, քէմալը թէաղիւմ էլէ անը իթ-
մամ էթմէլի տէյիլ տիր. իլլա անճաղ անըն թէօ-
քէգիմէսինէ պատիօլան նօղթալարը քէֆ էտիպ, չա-
յիրտէ եօլընը թէսհիլ էթմէլի տիր. հէլէ խօճայա
չայիրտի գուվվէթինտէն եիւքսէք եէրլէրէ շէքէրէք
չայիրտի թէօքէգիթմէք հօլընտա պուլընմաղ, վէ չա-
յիրտին զաիֆ քէնտինին իսէ հէր շէյէ գատիր իտիյի
թասալվուրընը վէրմէք փէք եանլըչ պիր մէսլէք տիր:
Շայիրտլէրին տիգգաթը խօճանըն աղամէթ վէ գուվ-
վէթինէ տէյիլ, իլլա հագիգաթա ճէլպ օլունմալը
տըր: Շայիրտլէր խօճանըն իւղէրինտէ գաիւմ տուրմա-
յը էօյրէնմէլի տիրլէր: Պիր չայիրտին մէքթէպտէ
քէսպ էտէճէյի էն եիւքսէք շէյ քէնտինին ռուհըն-
տա օլան իլահի մէվհիպէլէրէ միւթթալի օլմաղ տըր:

Մուալլիմին թալէպէնին զէհնինի իշլէթմէք
մէսլէյինի իթթիսաղ էթմէսի, անլէրին էզպէր թա-
րիգինէ սափմամալարընը տաիս թէմին էտէր: Էզ-
պէր ուսուլը աթիգ պիր ուսուլ տըր: Պու ուսուլտա
չայիրտ հաֆըզէսէնի պիր թօրպա կիպի աչար, տէրս
քլթապը վէ մուալլիմ տաիս իշլինէ կէօյա մալու-
մաթ իլէ տօլտուրմաղտա օլուր: Պու եօլտա չա-

յիրտ մալիւմաթ սահիպի օլմաղ, իլլա մալիւմաթ
հաւմաղլ օլուր: Պու նէվ թալիմտէ պաշլըճա ֆա-
իլ օլտն մուալլիմ վէ տէրս քլթապը տըր. թալէ-
պէնին ֆիրրի իսէ, սայքի մէֆուլ տըր. պինաէն ա-
լէյհ պու աթիգ թալիմ ուսուլը իլմի թալիմէ թա-
պան թապանա մուղայիր տըր: Մէքթէպ իշլինին
էփէյի պիր գըսմը թապէն էզպէրտէն իպարէթ իտի-
յինի տէմէք հաճէթ տէյիլ տիր. թէալլիւմտէ ան-
լամաղ վէ էզպէր պիրլիքտէ կիտէր. իմաի տիգ-
գաթ օլունաճաղ նօղթա պու տըր քի էզպէր հու-
տուտընը թէճալուղ էտիպ, անլամաղլըն եէրինի
թուլթմաըն. չայիրտ միււրիքէսինի գուլլանաճաղ
եէրտէ էզպէրէ միւրաճաաթ էթմէսին: Աթիգ ու-
սուլտա պիւթիւն էմր ի թէալլիւմ էզպէրտէն իպա-
րէթ տիր, վէ պու ուսուլ քիւլլիյէն մէքթէպլէրի-
միգտէն թարտ օլունմաղ կէրէք տիր:

Թալէպէ մէքթէպտէ պէօլէճէ տիւշիւնէրէք վէ
անլայարաղ օգումալը իսէ, տէմէք տիր քի սինն-
յէրի անա միւսաաաթէլի օլմալը տըր: Թալէպէնին
պիր սընըֆ իլէրի կէշմէյէ վէ պիր սէնէ էվվէլ մէք-
թէպի պիթիլիպ չըգմաղ արղուսու պու ճիհէթտէն
մուղիր տիր: Վազըա վազթ գըյմէթլի տիր, լա-
քին օգուտուլունու գուվվէթլի պիր ֆիքը իլէ զապթ
էթմէք վէ պիլտիյինի հագիգաթէն պիլմէք անտէն
տահա զիյատէ գըյմէթլի տիր: "Շափըր շուփուր,
չօգ չիւքիւր" մէսլէյի մէմլէքէթիմիղին էն միւղիրը
կիտիշլէրինտէն պիրի տըր:

վէ երեսնէ, թալէպէ օգուտուղու շէյլերի թէմ-
 երից էտէճէք իսէ, անլէրէ քեաֆի վազթ վէրիւմէ-
 լի տիր։ Պու ուսուլտա թահսիլ ի մաիւմաթ էթ-
 մէք՝ պիր աղաճըն իւզէրինտէ պիր մէյլէնին տօ-
 ղուպ եէթիշմէսի գատար ուզվի պիր ամէյ տիր,
 պինտէն ալէյճ վազթ իսթէր։ Խամ էլմա աթէ-
 շէ թութմագ իլէ եէթիշմէզ՝ վաղըա էմր ի թա-
 լիմտէ լուղումուղ եէրէ պիր պահսըն թէմէտաիւտ
 վէ թէքէրրիւրիւ մատտէյի չիւրիւտիւր, վէ լաքին
 պի հագգին լաղըմ կէլէն վազթը վէրմէմէք տէ մա-
 լիւմաթը ճէնին հալինտէ պրագըր։ Աղ վազթ ի-
 չինտէ չօգ շէյ թալիւմ էթմէք արգուսու իլմի թա-
 լիւմ հագգընտա փէք մուզիւր տիր։ Խօճանըն մէ-
 հարէթի վէ թալիւմ ուսուլունըն իսլահը իլէ պիր
 տէրսին վազթը իսթէնիլտիյի գատար զըսսալուը-
 լամաղ։ Պիր մէքթէպին մահտուտ օլան վազթը ի-
 չինտէ աճէլէ սօյտան վէ խամ սուրէթտէ օն շէյ
 թալիւմ էթմէքտէն իսէ, իլմի սուրէթտէ սէքիզ շէյ
 թալիւմ էթմէք էվլա տըր։ Պիր մէքթէպին գըյ-
 մէթի թալիւմ էթտիյի շէյլէրին քէմիյէթինտէն տէ-
 յիլ, քէյֆիյէթինտէն թային օլընմալը տէր։ Պիր
 մէքթէպի սալթ փրօղրամընտան հիւքմ էթմէք ճա-
 հիլ իշի տիր։ Գեաշքի մէքթէպլէրին փրօղրամընը
 թէտարիք էթմէքտէ, սատէճէ մէքթէպլէրին վազ-
 թը նազարը տիգգաթա ալընսա, վէ փրօղրամ իլէ
 մէքթէպի իլան էթմէք թասապիւլըը հիսապըն ի-
 չինէ հիչ կիրմէսէ իտի։

Թալէպէ հէր օգուտուղու շէյի քեամիլէն ֆէհմ
 էտէճէք իսէ, տէմէք օլուր քի, մուալլիմին իշի ան-
 լէրէ էօյրէնէճէքլէրի շէյի թէժիլմ էթմէք տիր։
 Խօճա պու վաղիֆէսինի իֆա իչիւն սատէճէ էօյ-
 րէթտիյի շէյի էլի պիլմէք քիֆայէթ էթմէզ, իլլա
 պիլտիլինի փէք պէրրագ սուրէթտէ անլատապիլ-
 մէք գապիլիյէթինտէ տէ մալիք օլմալը տըր։ Պու
 գապիլիյէթ ան ասըլ խըլգի իսէ տէ, քիսպի սու-
 րէթտէ տէ խայլըճա թահսիլ էտիլէպիլիւր։ Պու-
 նուն իչիւն մուալլիմ գալիտ ի միւթալաթա էյի
 աշինա օլմալը տըր։ Պիր շէյի վաղըն սուրէթտէ
 թարիֆ էթմէք, անը միւթալաա մէպատիսինէ քեա-
 միլէն թաթպիգ էթմէք տէմէք տիր։ Մուալլիմ
 մէզքիւր մէպատի եա գալաիտի, տէյիլ անճագ նա-
 զարի սուրէթտէ էյի պիլմէլի, իլլա անլէրի սուհու-
 լէթլէ իսթիմալա փէք մէլուֆ օլմալը տըր։ Թա-
 լէպէ տէրս քիթապընտա էլի գապզ էտէմէտիքլէ-
 րի շէյլէրի տէրս օտասընտա քեամիլէն անլայաճագ-
 լարընա էմին օլմալը տըրլար։

Մուալլիմ թէֆհիմ վաղիֆէսինի լայըզը վէճհ
 իւզրէ իֆա էտէպիլմէք իչիւն շայիրտլէրինի տէ էյի
 պիլմէլի տիր։ Խօճա շայիրտի պիր ինսան հալինտէ
 էյի պիլմէլի, եանի բուհը ինսանինին հալընա վազըֆ
 օլմալը տըր։ Իլմ ի բուհը ինսանիյի պիլմէք խու-
 սուտունտա խօճա զէմանտան ասլա կէրի գալմալը
 տէյիլ տիր։ Շայիրտի խաստէ ի շախսիյէսի իլէ տէ
 էյի թանըմալը տըր։ ”Ախրազըն տիլինտէն անասը

անլար" սէօգիւ շախրտ իլէ խօճա արսարնտա աա-
խի սահին օլմալը տըր: Մուալլիմ թալէպէնին սէօգ-
լէրինատէն օլտուղու կիպի կէօղլէրինատէն վէ անվալ
ը սաիրէսինատէն տախի զէհնին իչինէ ամֆընա-
զար էտէպիլմէլի, վէ օրատա չըգմադ կէրէք օլան
սուրէթին հանկը գըսմալըր էքսիք դալմըլ եա եան-
լըլ չըղըմըլ օլտուղունը պէրրագ պիր սուրէթտէ
միւշահատէ էթմէյէ շալըմալը տըր: Շայիրտին էյի
անլամատըղը պիր սուալա ճէվապ վէրմէյէ գալ-
գըլմասը ապէս տիր, լաքին մուալլիմին քէնտի էֆ-
քեար ու խայալաթը իչինէ մաղրուդ օլարագ նէ
իտիլինի էյի պիլմէտիլի պիր իհթիյաճը իքմալ էթ-
մէյէ թէշէպպիւս վէ թարիֆտէ տաղը տաշը ֆըր-
լանմասը անտէն տահա փէք զիյատէ ապէս տիր:
Էմրի թալիմտէ մուվաֆֆադիյէթին էն պէօլիւք սըրը-
լարընտան պիրի պուրատա պուրունըր: Թալիմի գըս-
սա օլտուղունտան թէօքէզիյէն պիր խօճայա պէտէլ
պու պասարը գըսսա օլտուղունտան թէօքէզիյէն օն
խօճա պուլընըր: Պէշէրէ ախա պիլծիւմլէ մէշղու-
լիյէթլէրտէ մուվաֆֆադիյէթին պիր էհէմմ շարթը
պուրատա տէյիլ մի: Հէր հանկը պիր առէմ իչին
էօմրտէ մուվաֆֆադիյէթին էն պէօլիւք մէպտէլէ-
րինատէն պիրի քէնտինի իհաթէ էլլէյէն առէմլէրի
վէ անվալ ու քէֆիյաթը էյի անլամագ տըր, թա-
պիրի ախէրլէ տէրունի թասապվուրլարը պիրունի
վագըալարա միւմքին ի մէրթէպէ միւթապագաթ
էթմէք տիր:

38864-67

Իհթիյաճը հաղըրէյի պէրրագ պիր սուրէթտէ
կէօրմէք ֆէհնի վէ պասարնա մալիք օլան պիր մու-
ալլիմ ալէսսէվիյէ թէֆհիմ եա թարիֆ իչինի էյի
իճրա էտէր: Եինէ տէ օլ խօստուտա շու պիր իքի
նօղթա տէրմէյան էալլմէյի աէյէր զանն էտէրիմ:

Թարիֆ մաստի նէսնէլէր հագըրնտա իսէ, ան-
լէրին նիւմունէլէրինին միւմքին ի մէրթէպէ մէյ-
տանտա պուլընմասը էլլէմ տիր: Նէսնէլէր հագ-
ըրնտա սալթ լաֆիլի մալիւմաթ նէ գատար միւքէմ-
մէլ օլտա, Եինէ գուսուրլը օլույօր վէ թալէպէյէ
անլէրտէն զիհնլէրինտէ էյի պիր թասապվուր չըգար-
մագ չօդ զահմէթի հաթթա իմքեանսըղ օլույօր:
Էյէր նէսնէ մէյտանա գօնուլուր իսէ, օլ զէման
կէօղլէր վէ էլլէր գուլաղըն եարտըմընա եէթիլի-
յօրլար, վէ թասապվուր տահա միւքէմմէլ օլույօր:
Պունտան մաշա սալթ լաֆիլի թարիֆլէր վասըթա-
սըյլէ ֆիքըլէրտէ եափըլան թասապվուրլար խայա-
լի եանի զէյրի մուալլէն, ըէնկսիզ վէ էօլիւ օլույօր,
լալին պիզղաթ նէսնէլէրի կէօրմէք վէ հիսս էթմէք
իլէ ալընան թասապվուր տահա հաղիզի փարազ վէ
տիրի օլույօր: Իմտի վուգուաթ ալէմինի էօյ-
րէնմէք իչին պիզղաթ վագըալարա կիթմէք վէ ան-
լէրին իւղէրինտէ էօյրէնմէք էլլէմ տիր:

Թալէպէնին սալը մուալլիմի թապիաթ տըր,
մուալլիմլէրէ թալէպէ իլէ թապիաթըն արատընա
կիրէրէք թապիաթը անլէրտէն կիլլէմէք, վէ անլէ-
րին տիզղաթընը քէնտինի իհթիյաճը իքմալ վէ

րապթ էթմէք մահգա քիւսթախլըդ տըր: Մուսալ-
լիմին իշի թալէպէյի թապիաթա կէօթիւրմէք վէ
մէյանէլէրինտէ մուարէֆէ վիւճուտէ կէթիւրմէք
տիր: Ֆիքը ի ինսանի իլէ թապիաթ աբասընտա
պիր աճիպ սիհրի ալադա վար տէյու կէօրիւնիւ-
յօր: զանն էտէրսին անլէր այնի գուվվէթին իրի
այրը գուլթալարը տըր, քի պիրպիրինէ գալուշմա-
ղա գարչը գօնուլմաղ տէրունի պիր հասրէթ իլէ
սէվգ օլունուրլար: Ինսանըն քէնտի խայայաթընըն
մահպէսինտէն չըղըպ խարիճի հաղիգաթլարը պուլ-
մասը էօմրիւն էն գըյմէթլի թէճըրիպէլէրինտէն պի-
րի տիր: Իմտի թէքիտ էտէրիգ քի մուալլիմին ի-
շի քէնտինին թասալվուրլարընը թալէպէսին խա-
յալը իւղէրինէ չըգարմաղա չալըշմաղ տէյիլ, իլլա
րուհ ը ինսանի իլէ խարիճի հաղիգաթ ալէմինի եէք-
տիկէրինէ թանըթմաղ վէ գալուշտուրմաղ տըր:

Տէմէք օլուր քի նուսուսէխանէլէր վէ թէճ-
րիպէ եալիմաղ իշիւն ալաթ ու էտէվաթ պիր մէք-
թէպին էն մուհիմմ գըսմլարընտան ատտ օլուն-
մալը տըրլար: Հէր տէրէճէտէն մէքթէպլէր ի-
շիւն վէ սայքի հէր տէրս իշիւն պունլար աղ եա
չօգ լաղըմ տըր: Պիր մէքթէպէ կիթտիյինտէ պու-
շէյլէրի կէօրմէղ իսէն, օրատա իխթիյար Նուհըն
գօգուսուսու գօգլարսըն, վէ Հաղրէթ ի Աբրահա-
մըն սէսինի իշիտիրսին:

Նուսուսէլէր վէ ալաթ ու էտէվաթմա նօղսանը
թասալիրլէր իթմամ էտէր: Պաղը սըրալարտա էյի

պիր թասալիր հաթթա քէնտի ասիլինտէն տահա զի-
յատէ մադսէտէ խըտմէթ էտէր: Պիր տէրս քի-
թապընտա սէչլին թասալիրլէր, պահս գըսմը գատար
մուհիմմ տիր: Իսթէրիսղօփ վէ խայալճը ֆէնէրի
կիպի ալաթ իլէ կէօթէրիլէն թասալիրլէր, թապի-
աթ իլէ սատէ ըէսմլէր աբասընտա պիր վասաթ
հալգա տըրլար, վէ խուսուսա էնկին վէ օրթա մէք-
թէպլէրտէ չօգ իշէ եարարլար:

Պու սըրատա սէվկիւլիւ ըէֆիգիմիզ սիյահ
թախթայը ունուլթմաղ ճաիզ տէյիլ տիր: Պու սա-
տէ ալէթ խօճայա սանաթթեարլարա քէնտիլէրին
ալէթլէրի գատար պիր էմր ի զարուրէթ տիր: Պէ-
յաղ վէ ըէնկլի թէպէշիրլէրին անլէրին իւղէրինտէ
օյնամասիլլէ խայալ կէօրիւշէ թէհալվիլլէ էտէր:
Խօճալար սիյահ թախթայը լուղուսուստան զիյատէ
գուլլանամաղլար. իմտի պիր խօճայա անըն իւղէ-
րինտէ իշլէմէք իշիւն օլտըգճա մարիֆէթլի պիր էլ
լաղըմ տըր:

Պու սօն վաղըթլարտա ըէամ չըլմաղլըղըն թա-
լէպէ իշիւն տէ լուղուսմը հիսս վէ գապուլ օլունմըշ
տըր: Շայիրտին ֆիքրինտէ պիր թասալվուրըն միւ-
քէմմէլ օլմասը իշիւն, անըն ասիլինի եախօտ ասի-
լինին թասալիրլինի սատէճէ կէօրմէք քեհաֆի օլմա-
յըպ, անըն թասալիրլինի պիղզաթ քէնտիսի պիր քեհա-
ղըտ իւղէրինէ չըգարմաղ տախի իճապ էտէր ի-
տիյի անլաշըլմըշ տըր: Պու եօլտա թալէպէ նէս-
նէնին տըշ վէ պաշ խաթթլարընըն չաթըսընը տէ-

յիլ, իլլա էն ուճադ խաթթ վէ նօգթալարընը տա-
խի էյի տէրք էթմիշ օլուր: Իմտի ըհամ սատէճէ
ֆինուռնը զարիֆէտէն պիրի հալինտէ տէյիլ, իլլա
իլմի թալիմտէ պիր վասըթա հալինտէ տախա մու-
հիմ տիր:

Թարիֆ պիր նէսնէ եա վաղըա հադգընտա օլ-
մայըպ, թէճըիտ եա թագսիմ, իսթիտլալ եա իսպաթ
կիպի ֆիքըրի պիր ամէլ հադգընտա իսէ, օլ վաղթ
պիր միգտար եարաըմ էտէրէք, օլ ամէլի միմքին
իսէ թալէպէյէ քէնալէրէ եափտըմադ խաթրտա
օլմաը տրր: Խօճա թարիֆ էթմէլի տիր, լաքին
եինէ տէ քէնալինին օտաաը պիր քէլամ օտաաը lecture-
room օլմաը տէյիլ տիր: Պէօյիլք տար էլ ֆինուռն-
լաբտա եէթկին աղլ սահիպի պիր դաշ եիւզ շա-
յիրտաէն իպարէթ թագսիմէրտէ, էմր ի թալիմին
պիթթապի lecture ուսուլտաա վաղը օլմաաը, էն
կին մէթթէպլէրէ պու խուսուստա եանլը պիր թա-
սալվուր վէրմէլի տէյիլ տիր:

Թէֆհիմ ամէլինտէ մուալլիմին քէնտի քիւր-
սիւսինէ զայուր օլմաաը եանի թամմ իշ եափմալը
լտիլի ֆիքըրտէ օլմալը տըր: Պունուն իշիւն անըն
ուզուն սէօյլէմէսի տէյիլ, իլլա էհլիյէթլի վէ թէ-
տարիգլի օլմաաը լաղըմ կէլիր: Պաղէն փէք թէր-
թիպլի պիր իպարէ բուպ սաաթլըդ պիր նուգթ-
տան չօդ էյի իշ կէօրիւր: ”Ռւթաաըն չէքիճի պին
ալթունա” տէտիլի պուրատա տախի սահիհ տիր:
Տէյիլ սալթ մուալլիմ հադիգաթա սաաըդ օլմալը տըր

իլլա թալէպէտէն տէ էօյլէ օլմադլըդ թալէպ էթ-
մէլի տիր: Թալէպէ տախիմա հադիգաթա անճադ
եազըն կէրմէֆիէ գանաաթ էթմէք մէյլինտէ պու-
լընըր, մուալլիմ պունա միւսաատէ էթմէյէրէք
հադիգաարըն րաւմ իւզէրիմէ կէյիպ տուրմալարը-
նը թալէպ էթմէլի տիր: Զաթէն թագսիմին տէր-
սէ կէլմէսինտէն պաշ մադսէտ գըսմէն թահսիլ է-
տիլմիշ օլան մալիւմաթըն իքմալ էտիլմէսի տիր:

Տէրսխանէտէ մալիւմաթ տէյիլ եալընըդ իք-
մալ իլլա իհեա տախի էտիլիր, էօլիւ իքէն հայա-
թա գըյաւմ էտէր: Մալիւմաթ պուրայա եէթիշ-
մէտիքճէ դաթէն չօդ պիր իշէ եարամադ: Պիր
էօլիւ ճէսէտին էն պէօյիւք էքսիլի հայաթսըդ օլ-
մաաը տրր, իշթէ պու նօգթատա տէրս քիթապը
խօճանըն եէրինի աղա թութաւադ: Էյի պիր մու-
ալլիմ եզէկիէլ փէյղամպէր կիպի տիր, քի անըն
հուզուընտա քէլամ ու աթվաըրը, վէ սիմա ու իյ-
մաաը իլէ էօլիւ օլան մալիւմաթ տիրի հադիգաթ օլ-
մադ իւզրէ գըյաւմ էտէրէր:

Էմր ի թալիմ իլմի օլմադ իշիւն թէլգին է-
տիլէն մալիւմաարըն ենլաշ տախի հիսապա ալըն-
մալը տրր: Մալիւմաթ միւքէմմէլ օլմադ իլէ իմթի-
ղաճէտէպլիտիլի տէրէճէտէ միւթէնէվլի օլմալը
տըր, շէօյլէ քի թալէպէ մէվճուտաթըն միւմքին ի
մէրթէպէ չօդ տալիւէսի իլէ իշթիրաքը օլսուն: Սգ-
տէմճէ տէնիլտիլինէ կէօրէ պիւթիւն թապիաթ պիր
վահիտ տիր, շէօյլէ քի անըն պիր տալիւէսին անլա-

մագ իշխան տիկէր պիր չօգ տէվաիրի հազ դընտա մա-
լիւմաթ իզթիգա էտէր. իմտի սատէճէ լիսան թա-
լիւմ էթմէք, եախօտ եալընը թիճարէթէ վէ եախօ-
սուսի պիր սէնաաթա ախա մալիւմաթ իթա էթմէք
իլմի թալիւմ վէրմէք տէյիլ տիր: Պու խոսուսլարըն
թէլգինի իլմի թալիւմին իշինէ կիրէր, լաքին իլմի
թալիւմ եալընը պու շէյլէրին թէլգինինտէն իւչա-
րէթ օլամաղ: իլմի թալիւմին պաշ մաղստի թալէ-
պէյի քիթապէթէ, թիճարէթէ եա պիր խոսուսի
սէնաաթա հազըրլամագ տէյիլ տիր. իլլա ֆիքր ի
ինսանի իլէ խարիճի հազիգաթ ալէմի արասընտա
ուսուսի պիր մուարէֆէ վէ իշթիրաք մէյտանա կէ-
թիրմէք տիր: Թալէպէ պու թալիւմի ալտըրտան սօն-
րա զիյատէ խոսուսի եա ամէլի շէյլէր թահսիլինէ
կիտէպիլիր:

Մէքթէպլէրտէ շայիրտլէրէ իհազ էտիլէն թա-
սավլուրաթըն միւնէրրէս եա միւնէրրէպ օլմագ
ճիհէթինտէն նիսպէթինէ տախի տիգգաթ օլընմա-
լը տըր: Ուլումը թապիիյէտէ թահլիլ վէ թամիւմ
ամէլի էրպապը օլան քիմսէլէր թարաֆընտան վազ-
թըյլէ իճրա օլընմը վէ պիթմիլ օլտուղընտան,
տէրախանէլէրտէ ալէսսէվլիլի սատէճէ անլէրին է-
մէյիլին նէթիճէսի վէրիլիր, վէ պէօյլէճէ թալէպէ
սայքի եալընը թամիւմ մահսուլու օլան ուսուսի եա
միւնէրրէտ թասավլուրաթը ալմագտա օլուրլար:
Պունու պէօյլէ եալմաղա չօգ միւնասէպէթ վէ հաթ-
թա պաղը սըրալարտա մէճպուրիյէթ վար իտիյի

մալիւմ տիր. լաքին անըն իլէ պիրապէր մէքթէպին
իշի անճագ ուսուսի թասավլուրաթը իլհազ էթմէք
մի⁶ տիր սիւալը մէյտանտա օլան պիր սիւալ տըր:
Պիզիւմ պունա ճէվապըմըզ գաթիէն "խայր" տըր:
Թէճրիպէ կէօսթէրիյօր քի թալէպէ պու ուսուսա
միւնէրրէտէ գաթըլըպ միւնէրրէպէ իշթիրաքլարը-
նը վէյ տէր փէյ զաիպ էտիյօրլար. վէ միւնէրրէպ
իլէ օլրաշմագա իզթիտարըղլըզ փէյտա էյլէյօրլար,
պինտէն ալէյհ ամէլի էօմրէ չօգ ուլղուլըզլարը գալ-
մայօր: Գօլէճ մէզունլարըն ամէլի էօմրէ պաշլատըզ-
լալընտա հիսսէթտիքլէրի իշթահսըղլըզ վէ աճըն,
եալընը տէյիլ իտէ տէ, պիր պէօյիլ ք սէպէպի պու
տըր: իլմի սատէ լիսան եա ուսուլը թիճարէթ էօյ-
լէթմէք կիպի պիր թարաֆլը թալիւմէ միւսաատէ էթ-
մէտիլի կիպի, եալընը ուսուսիյէ եա միւնէրրէտէ
տօղրու օլան թալիւմէ տախի միւսաատէ էթմէզ: Պիր
թարաֆլը իլմի թալիւմ օլամաղ վէ պիր թարաֆլը
ատէմ հազիգաթէն միւթէալլէմ սայըլամագ: Իմ-
տի միւնէրրէտ վէ միւնէրրէպ եէքտիկէրինէ նիս-
պէթլէրինի զաիպ էթմէլի տէյիլ տիրլէր: Պունլար-
տան պիրի պաշ վէ տիկէրի գուլըուզ տէյիլ տիր: Միւ-
նէրրէպի միւնէրրէտէ վասիլ օլապիլմէք իշխան միւ-
թալաա էթմէլիլիլ, վէ միւնէրրէտի տէ պէթէքրար
միւնէրրէպ էօմրտէ իսթիմայ իշխան թահսիլ էթմէ-
լիլիլ: Պինտէն ալէյհ թէքիտ էտէրիլ քի էմր ի թա-
լիմտէ միւնէրրէպ վէ միւնէրրէտ միւնասիպ նիսպէթ-
տէ օլմալը, վէ պիրի տիկէրինէ սայէպան օլմագ եա

անը եռութմագ եէրինտէ պուլընմալը տէյիլ տիր։
իշթէ պիր մուհիմմ խուսուս տահա քի թալէպէնին
թապիաթա կիթմէսի, նուլմինէլէր թէֆթիշ էթմէսի
վէ ալէթ ու էտէվաթ իւզէրինտէ թէճրիպէլէր եափ-
մասընը, հաթթա միւճէրրէպ մէպտէլէրին պաղը ա-
մէլի սանաաթլարա թաթպիզինի տափի իճապ էթ-
տիրիր։

Էմը ի թալիմին թալիմ ու թէլգին գըսմընը պի-
թիրմիշ օլարագ պիր սէօզ տէ թալիմ ու թէրպի-
յէ վէ թալիմ ու փէրվէրի գըսմարը հաղգընտա
սէօյլէյէլիմ։

Իլմի թալիմին եալընըզ մագսէտի մալիւմաթ
իթա էթմէք տէյիլ տիր, իլա անըն վասըթասըյլէ
թալէպէնին ֆիքրինի թէրպիյէ վէ թաղվիյէ էթմէք
տափի տիր։ Թալիմտէ պու սօն մագսէտ էվիլէ-
քինէ հիշ տէյիլ իսէ միւսալի տիր։ Վագըա ագ-
տէմճէ պահա էթտիյիմիզ միսիլու թալէպէ իշին
հագիգաթ ալէմի խուսուսունտա վասի վէ տագիգ
մալիւմաթ սահիպի օլմագ փէք մուհիմմ տիր։ Հէ-
նուզ խիթամա կէթիրմիշ խիթիմիզ ասը պունա փէք
գուվվէթլի պիր շահիա տիր։ Պու ճիւմլէ իլէ տէ
թալէպէնին մէքթէպտէ գապուլ էթտիյի ագլի թէր-
պիյէ թահիլ էթտիյի մալիւմաթտան էհէմմիյէթ-
ճէ տահա տուն տէյիլ տիր։ Հիշ պիր ինսանի էօմր
տիկէր պիր էօմրին գօփիասը տէյիլ տիր, հէր ֆէր-
տին էօմրիւ սալթ քէնտինէ մախսուս վէ հէման
քիւլլիյէն ճէտիա պիր խիլգաթ տըր, վէ անը խալգ

էթմէ քլիքտէ Ալահ վէ ինսանի ֆէրա պիրլիքտէ ամիլ
օլուրլար։ Պու ճէտիա էօմրին տըշ վասի խաթթ-
լարընը Հէքմէքտէ վէ պէլլիճէ խասաիսինի թայլին
էթմէքտէ մալիւմաթըն էհէմմիյէթինի թէսլիմ է-
տէրիղ։ Լաքին կէրէք օլխուսուլարը եափմագտա
վէ կէրէք հէր եէնի սաաթըն իհիյաճաթընա իճա-
պէթ էթմէքտէ պիր մի գթէտիր վէ թէրպիյէլի ֆիգ-
րին գըյմէթի տէ պէրապէր թէսլիմ էտիլմէլի տիր։

Թալիմ էմրինտէ ֆիքրի թէրպիյէ թահիլի
մալիւմաթա էհէմմիյէթճէ հաթթա ֆաիգ տիր
տէր իսէք աճէպա եանըլըրմըլըզ։ Մէքթէպի մա-
լիւմաթըն էօմրէ էտէճէլի խըզմէթտէն թէրպիյէլի
ֆիքրին խըզմէթի աճէպա տահա մուհիմմ տէյիլ
մի։ Մէքթէպի մալիւմաթըն էփէյի գըսմընըն մու-
ախիսէրէն հաֆըղէնին հիւճրէլէրինտէ քէթմ հաթթ-
թա տէֆն էտիլտիյի, թէրպիյէլի վէ մուգթէտիր
պիր ֆիքրին իսէ հէր ան ինսանըն էօմրինին է-
յի պիր տէլիլի օլտուղը պիզէ պու պապտէ նէ՞ իմա
էտէր։ Էմալիմիլին էօմրինէ պագտըղըմըղտա
նա՞սը կէօրիւյօրըզ, օրատա կէօրիւլէն սէֆալէթ վէ
մուլիպէթ տահա զիյատէ մալիւմաթ գըսալըղըն-
տան մը, եօգ իսէ ագլ գըսալըղընտան մը տըր.
պունլար թէֆրիգ օլունմալը տըր, մալիւմաթ գըս-
ալըղը պաշգա, ագլ գըսալըղը պաշգա տըր։ Ճէ-
հալէթ լուղէթի պունըն իքիսի իշին տափի խթի-
մալ օլունուր, պինաէն ալէյհ անլէր ալէսսէվիյէ փէք
ֆէնա սուրէթտէ գարըշտըրըլըր։ Ատէմ վար քի

Ֆիքրի մալիւմաթ թահսիլինէ սալիհ տիր, լաքին
թերպիլյէ սայքի հիշ գապուլ էթմէզ, հէման սալթ
պու պիզիմ մէքթէպիմիշտէն պէօյլէ էիէյի ատէմ-
լէր չըզմը տըր: Ստէմտէ վար քի չօգ մէքթէպի
մալիւմաթը եօգ տըր, լաքին Ֆիքրինին գուվլէթ
վէ միւվազէնէսի փէք ճալիպի տիգգաթ տըր: Պէօյ-
լէլէրին հանկըլարընը պիզ զիյատէ թահսին է-
տէրիզ: Պէն էմրի թալիմտէ Ֆիքրի թերպիլյէ թահ-
սիլի մալիւմաթա ֆաիգ օլտուղու գանըչընտա իմ,
պինաէն ալէյհ էմրի թալիմտէ թալէպէնին թահ-
սիլի մալիւմաթ էթմէսինտէն զիյատէ թահսիլի թէր-
պիլյէ էթմէսինէ հէմմիլէթ վէրմէլի տիր: Շայիր-
տին Ֆիքրի թերպիլյէսի էն եիւքսէք նիշանկեհան է-
տիլիր իսէ, մալիւմաթ թահսիլի անըն իլէ պէրա-
պէր միւմքին օլա պիլէն էն էյի սուրէթտէ թէմին
էտիլմիշ օլուր: Լաքին շայիրտին անճագ քէսպի մէ-
լէքէսինէ պրագըլըր իսէ, ազլի թերպիլյէ խայլըճա
միւթէշարըր օլա պիլիր: Իմտի տէրսխանէլէրտէ
թալէպէնին տէրալէրինի պիլիպ պիլմէմէսի նէ տէ-
րէճէտէ խօճանըն տիգգաթընը ճէլպ էտէր իսէ ան-
լէրին տիւշիւնմէք վէ սէօյլէմէքտէ գաւաիտ իմու-
թալաթա իճապէթ էտիպ էթմէմէլէրի անտէն զի-
յատէ կէօղիւնէ չարփմալ տըր. վէ շայիրտիլէրին
տիգգաթընը տախի օլ ճիհէթէ տալէթ էտէրէք,
անլէրի միւթատ իւզրէ միւթալապա ալըրճա թա-
լիմ ու թերպիլյէ էթմէլի տըր: Պէօյլէճէ տէրս-
խանէ շայիրտին սայքի հէր կիւն խասսէթէն ֆիք-

րի թալիմ ալտըղը պիր մահալ օլմալը տըր:

Պու հալտէ մուալլիմ թալէպէնին թահսիլի մա-
լիւմաթ էթմէսինէ նէ տէրէճէ մէսուլ իսէ, թահսիլ
ի թերպիլյէ էթմէսինէ ալի տէրէճէ մէսուլ տըր:
Հէր հանկը պիր խոսուսի տէրա պիւթիւն մէքթէպ
միւտտէթինին անճագ ուֆագ պիր գըսմընը ալըր,
լաքին Ֆիքրի թերպիլյէ իսէ, թալէպէյէ հէր կիւն վէ
հէր սաաթ վէրիլմէքտէ օլուր: Տէրպէր խասսէթէն
եախօտ գաստէն էօյրէնիլիր, Ֆիքրի թերպիլյէ իսէ
հէմ պիլէրէք հէմտէ պիլմէյէրէք թահսիլ էտիլիր:
Ֆիքրի թերպիլյէյէ կիւզէլճէ մալիք օլան պիր մու-
ալլիմին ախլագճա նախօշ ճիհէթլէրի օլմաղ իսէ,
մու թլագա պիր ճաղիպէ մէրքէզի օլուր վէ թալէ-
պէ պիլտիքլէրինտէն զիյատէ պիլմէյէրէք անա միւ-
շապիհ օլուրլար: Իմտի թէրէտտիւտ էթմէյէրէք
տէնիլէպիլիր քի մուալլիմին թալէպէնին թահսիլ
ի մալիւմաթընտան զիյատէ թահսիլի թերպիլյէսի
իչիւն մէսուլ տըր, վէ պիր մէքթէպ քէնտինին մէ-
հունյարընըն մալիւմաթընտան օլտուղը գատար վէ
տահա զիյատէ Ֆիքրի թալիմ ու թերպիլյէսի իլէ
հիւք՝ օլունմագ կէրէք տիր:

Ֆիքրի թալիմ ու փէրվէրիյէ մալիք օլմագըլ-
ղըն էն պէլլի ալամէթլէրինտէն պիրի միւքթրագգը
վէ միւլսքէրի իւշ հալ օլմագըլը տըր: Պու թալիմի
էյի ալմըշ օլանլարըն Ֆիքրի՝ ագտէմճէ տէնիլմիշ օ-
լանլարտան միւսթէպան օլտուղու իւզրէ իշլէք վէ
տիրի օլուր, վէ տիրիլիյին էսասի եա մէրքէզի ալա-

մէթի հալտան հալա եա մահալտան մահալա ինթի-
գալ էթմէք տիր: Տիրի պիր ֆիքր սաղլամ պիր վի-
ճուտ կիպի տախմա եէմէք իսթէր, վէ եէմէք տէ
մութլագա պէօյիւմէք եա հարէքէթ էթմէք տէմէք
տիր: Ինսան իշիւն տախմա տահա եօգարը չըգմագ
վէ տահա էյի օլմագ միւմքին տիր, վէ իշթէ պու իմ-
քեանիյէթի գուվվէտէն ֆիլիլէ չըգարմագա չալըչմագ
էօմրիւն թէմամը տըր: Տօղրույա, էյիյէ վէ կիւ-
զէլէ հուտուտսըղ սուրէթտէ եագլաշմագ օլապիլիր,
լաքին անա քեամիլէն վասիլ օլմագ իմքեանսըղ տըր:
Պինաէնալէյհ անա վասիլ օլմուշ օլմագլըղը տիւշիւն-
մէք, վէ էօմր ճիհէթիյէ պէր գարար վէ պէր գըյաս
պիր հէյէթ ալմագ ֆիքրճէ իսթիյարլըղ վէ էօլիւմ
իշարէթի տիր: Չօղլարըն ֆիքրինտէ չու եանլը թա-
սալվուր վար տըր քի մօտէլ էօմր թէքէմիւլ հիս-
սինտէն վէ նէթիճէսի օլան միւճահէտէտէն պէրի
օլարագ պիր ըահաթ վէ պէր գըյաս էօմր տիր, եօգ-
րահաթ էօմր միւճահէտէտէն արի օլան տէյիլ, իլլա
անտէ մուվաֆֆագ օլան էօմր տիր: Մօտէլ էօմր
”Արգատա օլան չէյլէրի ունութմագ վէ իլէրիյէ աօղ-
րու ուղանմագ” տան իպարէթ օլան էօմր տիր:
Ֆիքր նէ զէման տահա իլէրիյի վէ տահա եօգարըյը
կէօրմէքտէն գալըր իսէ, իշթէ օլ զէման վէ սնճագ
օլ զէման էօմր պէր գըյաս պիր հէյէթ ալըպ, տա-
հա աօղրուսը թէտէննիյէ մէյլ էտէր, վէ նիհայէթտէ
էօլիւմտէ գարար գըլար:

Ատէթլէր, նիզամլար վէ թալիմլէր էօմրիւն

մուվաֆֆագիյէթինի թէմին իշիւն մագիտէն հա-
ղըրա գալմըշ միրաս հալինտէ գըյմէթլի տիրլէր,
լաքին իսթիրաաթ վէ թէրագգըտան հագըրը մէն
էտէն տէմիր գաֆէս օլտուգլարընտա էն աղիւմ պէ-
լա օլուրլար: Հիշ պիր ատէթ, նիզամ եա թա-
լիւմ մաշիտէ քէմալէ վասըլ օլմամըշ տըր, վէ ին-
սանըն ըու ի զէմինտէ պէր հայաթ օլտուղը ճիւմ-
լէ միւտտէթտէ օլմայաճագ տըր: Պինաէն ալէյհ
հէր նէսլին վազիֆէսի պու չէյլէրի քէնտիլէրին
պուլտըղլարը եէրտէն ալմագ վէ պիրտը տահա ի-
լէրի կէօթիւրմէք օլաճագ տըր: Ֆիքրճէ տիրի
օլան նէսլլէր պու վազիֆէլէրինի մութլագա իճրա
էտէճէրլէր տիր: Պիր նէսլ գուվվէ ի ֆիքրիյէճէ
նէ զէման կէշմիշին ատաթ, նիզամաթ վէ թալի-
մաթընըն իսլահաթ վէ թէրագգըյա միւհթաճ օլ-
տուղընը կէօրմէքտէն գալըր իսէ, իշթէ օլ զէման
անլէրի քէմալա այսր տէյու թանրըր, վէ անլէր իլէ
տէմիր զէնճիլլէր իլէ կիպի մուգայյէտ օլուր: Թէ-
պէտտիւլ եա թէղայյիւրտէն միւնէզզէհ ատաթ վէ
թանդիմաթ հագգընտա լագըրտը էթմէք ճէհալէթ
իշի տիր: Հագիգաթ պիթթապի եզէլի, էպէտի տիր:
լաքին ինսանըն անը գապղը, իֆատէսի վէ թանդիմի
ասլա էպէտի օլամագ: Ճինս ի պէշէրին ֆիքրինն
թէքէմիւլտէն տուր օլմասըր, անըն սօնընըն եագ-
լաշմըշ իտիլինն էն մուհագգագ ալամէթի օլաճագ
տըր, նիթէքիւմ շիմաի ֆիքրճէ եախօտ մանէվի սու-
րէթտէ էօլմիւշ օլմագ, հանկը ֆէրտ եա միլլէթ իւ-

գէրինտէ կէօրիւիւր իսէ, պիւա ֆարդ անըն իշիւն
իտամ իլամը տըր, վէ օլ ֆէրտ եւ միլլէթ էր եւ
կէճ մութլազա մատու միյէթէ գարար գըլաճազ տըր:
Իմտի թէրէֆֆիւ վէ թէքէմիւլ էթմէքտէն տուր-
մադ, առէթլէր, նիզամլար վէ թալիմլէր թէպէլիւր
էթմէք վէ էօմր ի հաղըր անճազ մաղիյէ այինէլիք
խըզմէթի իճրա էթմէք կէրէք պիր ֆէրտ վէ կէրէք
պիր միլլէթ իշիւն էն պէօյիւք պէտպախթլըդ տըր:

Ֆիքրի թալիմ ու փէրվէրիյէ մալիք օլմուշ օլ-
մագլըղըն պիր ախէր պէլլի ալամէթի տէ մէքոս սա-
հիպի օլմագլըդ տըր: Պու իքի սուրէթ տէ զահիր
օլուր. պիրի տիւշիւնմէքտէ վէ տիկէրի իշլէմէքտէ:

Էվվէլա, մէքոս իյէ միւքաշաւս էթմէյի ալա-
լըմ: Միւթէալլէմ օլմայան առէմ իշիւն միւթա-
լաա գըսմլարտան իպարէթ օլարագ իպթիտա վէ
ինթիհասը օլան պիր ամէլ տէյիլ տիր. իլլա պիր
շիմէք չազմասը կիպի եէքփարէ պիր ամէլ օլուպ
տիւշիւնմէք իլէ պուլմագ իսթէտիյի շէյ ֆիքրին-
տէ սայքի եէքոէն վէ անգարիպ զահիր օլուր, եւ-
խօտ աօղլուսունու սէօյլէյէրէք քէնտի էօյլէ օլ-
տուղունու զանն էտէր: Հալպուքի վագըրի հալ
էօյլէ օլմայըպ, միւթալաա ֆարդը գըսմլարը եւ
առըմլարը օլան միւթալվէլ, միւթէվալի վէ մու-
գաննէն պիր ամէլ տիր: Ֆիքրին կէօրիւնմէղ ա-
լէմտէն պաղէն պիր իլհամ ալմասը, վէ անգարիպ
շիմէք կիպի պիր հաղիգաթըն կէօղ էօնիւնէ պէր-
քագ պիր սուրէթտէ պասթ օլունմասը վագը օլուր:

մա մաֆի ֆիքր պիր տիւշիւնէն մաքինա տըր քի միւ-
թալաատա փէյ տէր փէյ վէ ուսլուպ թահթընտա
ամիլ օլուր: Միւթալաա ալէլ ումում մալիմ շէյ-
լէր իւղէրինտէ տիւշիւնէրէք, անլէր վասըթասըյ-
լէ մէճհուլ պիր նէթիճէյի պուլմագ տըր: Մալիմ
օլանլարտան մէճհուլու պուլմագ իշիւն Ալճէպլա-
նըն պիր ումումի մէքոսու եանի մուատէլէ ուսու-
լու օլտուղու կիպի, ումում միւթալաա իշիւն տէ
էօյլէ իքի մէքոս վար տըր, քի պիրինէ իսթիլա-
րաճ ուսուղու, տիկէրի տախի իսթիգուա ուսուղու
թէսմիյէ օլունուր: Էվվէլէր մալիք ուսուղու օ-
լուպ անտէ քիւլլիյաթտան ճիւղիյաթա, սօնրաքի
ուսուլ իսէ իյլի մէքոս օլուպ, անըն իլէ տէ ճիւղ-
իյաթտան քիւլլիյաթա կէշիլի: Պունլարտան պիրին-
ճիսինի ֆրիստոստան իւշ տէհր գատար էվվէլ Ա-
րիստոտէլ, իքինճիսինի իսէ ֆրիստոստան օն եէտի
տէհր սօնրա Պագոն քէշֆ էյլէտի: Իքիսինին տէ
քէշֆի ինսան թարիխինտէ պէօյիւք տէհր պաշլա-
րը թէշքիլ էտէրլէր: Օն սէքիլինճի վէ խուսուսա
օն աօղուղունճու տէհր քէնտինին շէօհրէթ վէ սալ-
թանաթը իշիւն օն եէտինճի տէհրտէ իսթիգըրա ու-
սուլունուն քէշֆինէ միննէթտար տըր:

Թալէպէ մէքթէպտէ միւթալաանըն պու իքի
ուսուլունա տախի օլտուղճա խուման էտիլիլէր:
Անլէր պիր մէսէլէյէ պագար իքէն կէօղլիւք գուլ-
լանմամաղա, եախօտ քէնտիլէրին խայալարը իլէ
խարիճի հաղիգաթ արասընը թէֆրիգ էթմէյէ վէ

խայալարը իլէ անլերէ ֆարգլը րէնք վէ շէքլ վեր-
մէմէյէ թալիմ էտիլիլէր: Գըյաս, գալլ վէ հա-
գիգաթ արասընտա թէֆրիգաթ եափմաղա ալըշըր-
լար: Մանթըզ ուսուլունը գուլլանըր իքէն քիւպ-
րա վէ սուղըալարընըն սընէթինէ էյի տիգգաթ էթ-
մէյէ վէ իլմի մեքոսը իսթիմալ էտէր իքէն էլտէ
մալիւմ տէնիլէն վադաալարը էվվէլա թահգիգ վէ
իհաթէ էտիպ, միւշապիհ օլան շէյլէրտէն թէֆրիգ
էթմէյէ թէրպիյէ էտիլիլէր: Պու իքի ամէլտէ տէ
պիրտէն սօն նէթիճէյէ գատէմզէն օլմաղա աճէլէ
էթմէլիպ, ատըմլարընը սապիթ եէրլէրէ պասարադ
փէյ տէր փէյ իլէրի կիթմէյէ մէլուֆ օլուրլար: Թա-
լէպէ պու շէյլէրի նէ գատար կիւճլիւք շէքէրէք
թահսիլ էտէրլէր: Անլէր քէնաիլէրի քէսգիգ եք-
մէյէ փէք իգթիտարսըզ պուլուրլար: Անլէր մա-
սալարընըն պաշընտա վէ տէրսխանէտէ պիւթիւն
գուվվէ ի ագլիյէլէրինի թօփլայըպ, տէրպէրինէ
թէվճիհ էթմէքտէն իսէ, չօգ տէֆա ըիւյա կէօր-
մէքտէ օլուրլար: Միւթալաատա քէնաիլէրի տօղ-
րու վէ տիք թութամայըպ՝ սէրխօշ կիպի սալլան-
մագտա վէ եըզըմագտա օլուրլար: Մանթըզ ա-
մէլինտէ պիր գաշ ատըմ աթար աթմազ պաշլարը
ֆըրլանըպ, միւթալաա նօզթասընը զայպ էտէրլէր:
Խոսուսա քի նօզթա եափամաղլար, վէ խօճա սաշ-
քի ճէպրի օլարադ նօզթայը եափամագ օլուր իսէ
պիր թադըմ ումուժի թապիլըրէր իլէ, անտէն թախ-
լիս ի կիրիպան էթմէյէ թէշէպպիւս էտէրլէր: Թէտ-

զիգ էտէմէտիքլէրի սէպէպտէն անլէր քառիլ տէ
էտէմէզլէր: Պիր նէսնէնին ֆարգլը խաստիյէթլէ-
րինի վէ եախօտ պիր մէսէլէնին ֆարգլը թարաֆ-
լարընը թէտգիգ իլէ մէյտանա գօյամաղլար: Քէն-
տիլէրէ պիր մէսէլէ վէրիտիյինտէ անը թէմամի-
յէթիլլէ ալըրլար, վէ անը գըսմլարա ալըրարադ
գըսմ գըսմ էլտէն կէշիրմէյի եափամաղլար, պի-
նաէն ալէյհ մէսէլէտէն գօրգարլար վէ հուղուրուն-
տա էլլէրինի օվալայարադ տուրուրլար: Թալէպէ
իշթէ պու հալլար թահթընտա իշէ պաշլայարադ,
չօգ կիւճլիւքլէր իլէ միւթալաա մեքոսլարընա ա-
լըշմագտա օլուրլար: Պանա կէլիր քի ըիւշտիյէ
մէքթէպլէրինտէ շայիրալէրէ իսթիլիւրաճ վէ իսթիգ-
րա ուսուլարընըն մէպատիսի թալիմ օլունսա, եիւք-
սէք մէքթէպլէրտէ ֆիքրի թալիմ ու թէրպիյէլէրի
զիյատէ թէսհիլ վէ թէմին էտիլիլ:

Սանիէն, միւթէալլէմ ատէմլէր իշլէմէքտէ մե-
քոս սահիպի օլուրլար: Անլէր մէքթէպտէ սէպէպ
էտէր ալադասընա էյի վազըֆ օլուրլար, վէ գափաիս
ի թապիլիլէնին նէ տէրէճէտէ շաշմազ վէ գաիմ ի-
տիյինի էօյրէնիլլէր: Հէր էսէրին պիր քեաֆի սէ-
պէպի օլտուղունը, վէ մուայյէն էսէրլէր մուայյէն
սէպէպլէր իլէ վիւճուտա կէլտիյինի, եանի ֆիլան
էսէրլէրի անճագ ֆիլան սէպէպլէր ինթամ էտէ-
պիլիր իտիյինի ֆէհմ էտէրլէր: Ինսանըն իրատէ-
թի վէ պազուսունըն գուվվէթի տիւնեատա եալը-
նըզ սէպէպ օլմատըղընը վէ ըէյ ի ինսանի պաշգա

սէպէպ վէ գուվվէթլէրի թանըմագ վէ անլէր իլէ պէրապէր իլլէմէք կէրէք իտիյինի թագտիր էտէրէր։ Թապիաթըն գուվվէթլէրի պինիհայէ օլուպ՝ անլէր իլէ խաթր վէ խայալընտան կէշմէյէն շէյլէր եափապիլի իտիյինի, անլէրէ միւրաճաաթ էթմէք ինսանա զիլլէթ օլմատըգտան մատա, պու տիւն-եաճա ինսանըն էն եիւքսէք շէրէֆինի թէշքիլ էտէր իտիյինի ֆէհմ էտէրլէր։ Գաւաիտ ի թապիիյէյէ հաքիմ օլմագ իշիւն անլէրէ իթաաթ էթմէլի իտիյինի էօյրէնիպ, թէպաիյէթ իլէ հաքիմիյէթ թասաւվուրունը էյի զապթ էտէրլէր։ Մաթէմաթիգի զարուրէթ նէ իտիյինի պիլտիքտէն մատա հիսս տախի էթմէյէ պաշլարլար, վէ կէօրիւնիւր պիւթիւն մէվճուտաթըն իտարէսինին մէրքէզինտէ ըագամ տուրույօր իտիյինի տէրք էտէրլէր։ Բագամյար քէյֆի իճրաաթը խարապ վէ մաղլուպ գըլմագ իշիւն դատիր ի մութլագ վէ հաշըր ը մութլագ օլտուգլարընա մուգապիլ, հիսապ էտէն քիմսէլէր իշիւն տէ էպէտի վէ մութլագ թէմինաթ իտիյինի էյիճէ գապղ էտէրլէր։ Պինսէն ալէյհ իլլէմէզտէն էվիլէ տիւշիւնիւրլէր, վէ տիւշիւնտիւքլէրի սէպէպտէն մէքոս իլէ իլլէմէքտէ օլուրլար։

Միւթաալլէմ օլմայան ատէմլէր պէօյլէ տէյիլ տիրլէր։ անլէր ալէսսէվիյէ սույղու իլէ ամէլին արաալընա տիւշիւնմէյի իտխալ էթմէզլէր, պազէն տիւշիւնմէյէ մէճպուր օլուրլար իսէ, միւթալաալարը գաիմ մէպտէլէր իւզէրինէ միւէսսէս օլ-

մաղ, ախէր թապիլլէ մէքոս իլէ տիւշիւնմէզլէր։ Ատէթէ էսիր տիրլէր։ էօմրլէրինին տըշ վէ վասի խաթթլարընըն չաթըսընը չարթսըզ շուրութսըզ մէմէքէթին ատէթլէրի թայեին էտէր։ Էօմրիւն ատէթլէր իլէ իսթիապ օլունամայան գըսմլարընտա տա քիւլլիյէն քէյֆի սուրէթտէ եաշամագտա օլուրլար, էօմր ի ինսանիյի սայքի հէր կէօնէ ինթիզամ վէ իտարէտէն պի պէհրէ կէօրիւրլէր, վէ "Տիւնեա պիր եաղլը գույրուդ, աշգ օլսուն անը եէյէնէ" մէպտէսիյէ ամիլ օլուրլար։ Անլէր իշիւն մուվաֆիագիյէթին իքի պաշ ամուտը ույսուրմագ վէ մէպր եա օմնոզ զօրու տըր։ Պու մէպտէլէրին իքիսի տէ մուայեէն նէթիճէլէրէ վասըլ օլմագ իշիւն մուայեէն սէպէպլէրէ միւրաճաաթ էթմէլի վէ մուայեէն թարիգլէրտէն կէշմէլի մէպտէսինէ թապան թապանա մուդայեիր տիր։ Տիւնեա անճագ ույսուրապիլէնին վէ զօրլունըն իտիյինի տիւշիւնմէք, էօմր ի ինսանիյի իտարէ էտէն էպէտի մէպտէլէր օլտուղունը ինքեար էթմէք տիր։

Սատէճէ ույսուրմագ վէ օմուզ զօրու մուվաֆիագիլիյէթի քեամիլէն թէմին էտէմէտիլինտէն, ատի էհա ի աշըգ գալան եէրի թէսատիւֆ վէ պախթ, թալի վէ իգպալ իլէ գափատըրլար։ Անլէրտէն էհլի տին օլանլար պիրաղ եօգարը չըգարագ նասիպ վէ գատէրէ ինսանըրլար, վէ անըն տէմիր գաֆէսի իշիւնտէ մահպուս հալինտէ չարէսիզ պիր սուրէթտէ իմրար ը էօմր էտէրլէր։

Պիր թարափտան ույտուրմասինն ֆիլօսօֆիու-
ղու վէ եա տիկէր թարափտան գատէր թալիմի ճա-
հիլ էհալի արասընտա էլի տիւշմէք, կէօզ տէյմէք,
ըիւյա իլէ իհնամ ալմագ, սիհրպաղլըգ, ճինտարլըգ,
ըէմնալլըգ վէ էմնալի թասալվուրլարըն վէ սէնա-
աթլարըն վիւճիւտէ կէլմէսինէ պատի օլմուշ տըր:
Պէօյլէ թալիմաթ վէ թասալվուրաթ թահթընտա
հագիզի մէտէնիյէթ իմքեհանսըզ տըր:

Օն սօգուղունճու ասըն թէրագղըյաթընտա
պէնիմ էֆքեարըմճա էն փարլագ խուսուս մէքոս
իլէ տիւշիւնմէք վէ իշլէմէք ճիհէթի տիր: Մալիւ-
մաթ վէ սանաաթ ճիհէթիլլէ վուղու պուլմուշ օլան
ճիւմիէ թէրագղը պու խուսուս տա թէղատտիւմ նէ-
թիճէսի տիր: Մէքոսճա թէրագղը էվվէլ, մէտէնի-
յէթճէ թէրագղը սօնրա տիր: Տիյանէթճէ թէրագ-
ղը տալի մէքոսա միննէթտար տըր: Էօմրիւն տի-
յանէթ տալիէսինի պաշգա տալիէլէրէ միսթէսնա
եափարագ, մէքոսու անտէն թէպիտ էթմէք իսթէ-
յէնլէր, պիզի ասար ը վիւսթալա կէրի կէօթիւրմէք
իսթէյօրլար: Մէքոս էօմրիւն ճիւմիէ տալիէլէրին-
տէ միւսալի տէրէճէտէ հաքիւմ վէ ճարի տիր, վէ
ինսան մէքոս իսթիմալընտա նէ գատար թէրագղը
էտէր իսէ, էօմրիւն քեաֆֆէի տէվալիլինտէ օ գա-
տար մամուր վէ մէսուտ օլաճագ տըր: Մէքոսու
անճագ պիր ուսուլ օլմագտան չըգարըպ անա շախ-
սիյէթ վէրէրէք իլահ մէրթէպէսինէ թէրֆի էթմէք
ղէլալէթ վէ վութիէրէսթլիք տիր: Լաքին անը թագ-

տիր վէ թահալի էթմէմէք տէ ճէհալէթէ մայար օ-
լուպ, անա մալիք օլանլարա կէրէք մատտէթէն վէ
կէրէք մանէն, էսարէթ էթմէք տէմէք տիր: Մէքոս
տէլիլ եալընըզ ինսանը իլմին վէ մէտէնիյէթին ա-
ճալպաթընա գըլաղուղլար, իլա ատի ալագալար-
տա վէ եէվմի իշլէրտէ տալի էօմրիւ ասան վէ մէ-
սուտ գըլար: Դմտի իլմի թալիմ հէր ինսանի ֆէրա
իշիւն եէմէք վէ իշմէք գատար պիր էմր ի վարուրէթ
տիր:

ՍՕՆ

Ֆեֆեթ 1 ՂրՇ.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0594428

3

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0594431

6

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0594427

2

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0594430

5

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0594426

1

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0594429

4

